



TAE 2023

**Sosiaali- ja terveysministeriö, PL 33
Työelämä- ja tasa-arvovaliokunta,
23.9.2022**

**HE 154/2022 vp Hallituksen esitys
eduskunnalle vuoden 2023 talousarvioksi**

**Mikko Staff
Talousjohtaja**

22.9.2022



Tässä esityksessä on kuvattu STM:n TAE 2023 pääkohdat seuraavilta osin:

- PL 33
- PL 28 Hyvinvointialueet
- Kansalaisten ostovoimaa tukevat toimet
- Sosiaali- ja terveydenhuollon henkilöstön saatavuus ja riittävyys

Työelämä- ja tasa-arvovaliokunnan toimialaa koskevat asiat koottu alkuun dioihin 1-8



Yleistä

Pääluokan loppusumma 15,9 mrd. euroa

- Loppusumma lähes sama kuin 2022 varsinaisessa talousarviossa
- Lisäystä 21 milj. euroa

Hallituksen vaihdosvuoteen liittyen määräaikaisten HO panostukset päättyvät 2022, kuten esimerkiksi tulevaisuusinvestointihankkeet.

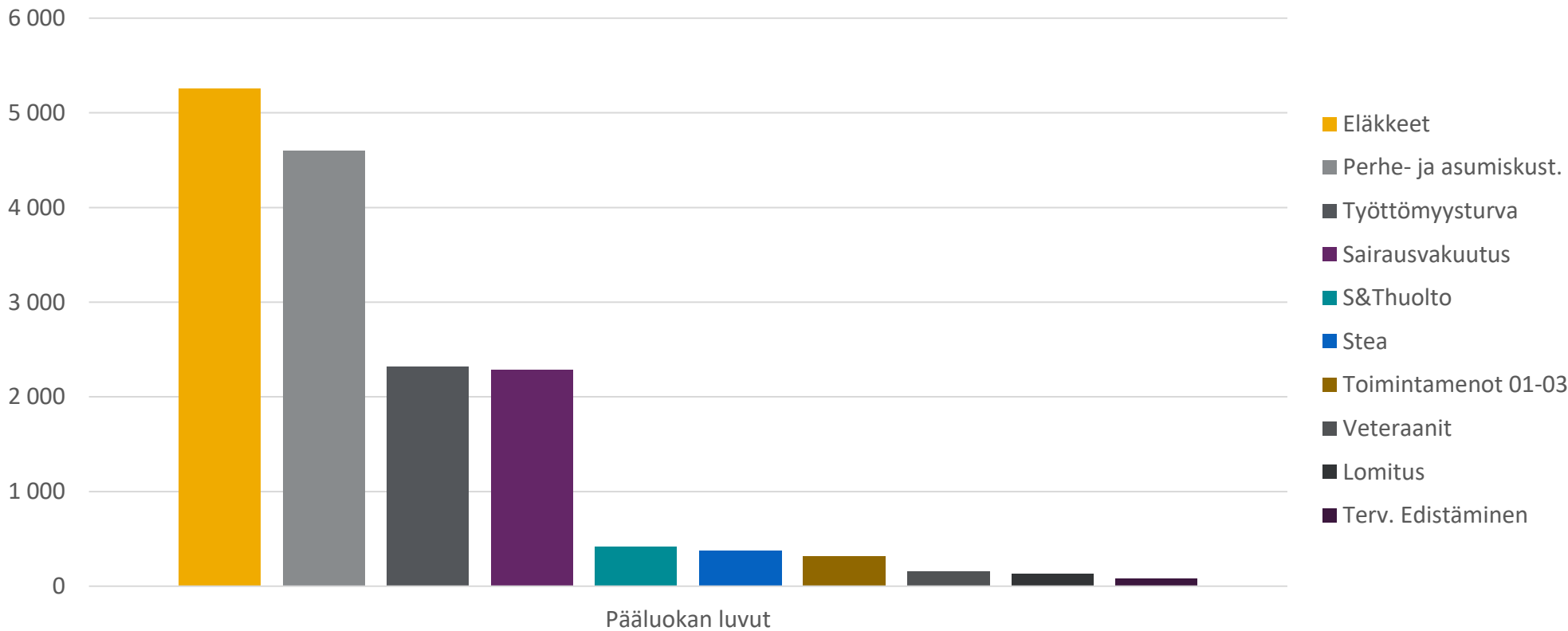


Pääluokka 33 TAE 2023



Milj. euroa

Menot suuruusjärjestyksessä



91 % menoista sosiaaliturvaetuuksia

Työllisyys



Työttömyysturvaan ehdotetaan 2,3 mrd. euroa, joka on

- vajaa 0,3 mrd. euroa vähemmän kuin vuoden 2022 varsinaisessa talousarviossa.
- vähennys aiheutuu työttömien määrän arvioidusta laskusta.

Työttömyysturvassa on huomioitu seuraavat uudistukset:

- palkansaajan työssäoloehdon uudistaminen tuloperusteiseksi. Tuloperusteinen työssäoloehto ei lisää valtion osuutta työttömyysturvamenoista
- tekijänoikeuskorvausten sovittelusta luopuminen. Muutos lisää valtion osuutta työttömyysturvamenoista 1 milj. eurolla
- sivutoimisen opiskelun ja työttömyysetuuden yhteensovittamisen selkeyttäminen ja nykyistä laajempi opiskelun ja oman osaamisen kehittäminen työnhaun ohessa työttömyysetuutta menettämättä. Lisää valtion osuutta työttömyysturvamenoista n. 5 milj. eurolla v. 2023.



Kansalaisten ostovoiman tukeminen

Talousarvioesitys sisältää useita toimenpiteitä, joilla tuetaan kansalaisten ostovoimaa:

- työttömyysturvan lapsikorotukseen ehdotetaan 20 prosentin sekä toimeentulotuen alle 18-vuotiaiden lasten perusosaan 10 prosentin korotusta vuoden 2023 ajaksi
- lapsilisän yksinhuoltajakorotukseen 5 euron nostoa kuukaudessa vuoden 2023 ajaksi.
- OKM:n vastuualueeseen liittyen opintorahan huoltajakorotukseen euron nosto kuukaudessa vuoden 2023 ajaksi
- edellä mainittuihin toimenpiteisiin varataan yhteensä n. 49 milj. euroa.
- Lääkekattoon ei v. 2023 tehdä indeksikorotusta, mikä lisää valtion menoja n. 8,7 milj. eurolla
- Yksityisen hoidon tuen hoitolisään ehdotetaan 100 euron korotusta, jonka vaikutukset kunnille kompensoidaan yhteisöveron jako-osuuden kautta
- Yleisen asumistuen lämmitysnormiin sekä omakotitaloasujien hoitonormiin ehdotetaan muutoksia, joiden lisäkustannus vuodelle 2023 on yhteensä 6,3 milj. euroa
 - Eläkkeensaajan asumistuen lämmitysnormia korotetaan 1.1.2023 alkaen nykysäätelyn mukaisesti.
 - Energianhinnan nousun vuoksi arvio korotustarpeesta on 57 %.
 - Vastaavalla prosentilla korotetaan yleisen asumistuen lämmitysnormia ja omakotitalon hoitonormia 1.1.2023 alkaen.

Sosiaali- ja terveydenhuollon henkilöstön riittävyys



Sosiaali- ja terveydenhuollon henkilöstön riittävyyden ja saatavuuden varmistamiseksi ehdotetaan useita eri toimia.

- Sosiaali- ja terveysministeriön johdolla työskentelevän poikkihallinnollisen työryhmän työhön ja sen ehdottamiin toimenpiteisiin 2 milj. euroa.
- Sosiaali- ja terveysalan ammattikorkeakoulututkintoihin liittyviin harjoittelukorvauksiin 12 milj. euroa. Jatkossa harjoittelukorvaukset maksettaisiin valtion varoista laskennallisin perustein harjoittelun järjestäjille.
- Valtion rahoitukseen terveydenhuollon ja sosiaalityön yliopistotasoiseen tutkimukseen 30 milj. euroa, jossa on lisäystä edelliseen vuoteen 5,0 milj. euroa.
- Jatkuvan oppimisen ja työllisyyden palvelukeskuksen (Jotpa) rahoittamiin hoiva-avustajakoulutuksiin n. 10,8 milj. euron lisäystä. Määrärahalla on tarkoitus kouluttaa 1 500 uutta hoiva-avustajaa vuosina 2023—2025. (OKM)
- Jatkuvan oppimisen ja työllisyyden palvelukeskuksen toimintamenoihin myös 5,5 milj. euron lisäys ukrainalaisille kohdennettaviin koulutuksiin. (OKM)
- Valtionosuusrahoitteiseen työvoimakoulutukseen 7,8 milj. euron lisäystä, jonka avulla on tarkoitus kouluttaa 1 000 uutta hoiva-avustajaa vuosina 2023—2025. (TEM)

Tasa-arvo



- Kansainvälinen tasa-arvopalkinto jaetaan vuonna 2023 ja palkintoon on varattu 0,5 milj. euroa
- Valtion rahoitukseen turvakotitoiminnan menoihin varataan 24,55 milj. euroa
- Kansallinen lapsistrategia-toiminnon perustamiseen ja toimintaan 0,5 milj. euroa
- Hallituksen esitys translaista annetaan eduskunnalle syksyn aikana
- Tasa-arvo- ja samapalkkaisuusohjelman toteutuksen loppuunsaattaminen jatkuvat siirtomäärärahojen turvin
- Vammaisten henkilöiden yhdenvertaisuutta ja osallisuutta edistetään uudistamalla vammaispalvelulainsäädäntö, johon on varattu 22 milj. euroa Hyvinvointialueille
- Valtio korvaa vuodesta 2023 alkaen paperittomille annetun kiireellisen hoidon lisäksi myös välttämättömän hoidon aiheuttamat kustannukset
- Yli hallituskauden jatkuvassa sosiaaliturvauudistuksen valmistelussa kuullaan eri tahoja, mm. lapsia ja nuoria. Uudistuksen valmisteluun on varattu 0,5 milj. euroa

stm.fi ›
@STM_Uutiset ›



Perhe- ja asumiskustannusten tasaus, perustoimeentulotuki ja eräät palvelut



Perhe- ja asumiskustannusten tasaukseen, perustoimeentulotukeen ja eräisiin palveluihin esitetään

- 4,6 mrd. euroa, joka on
- runsas 90 milj. euroa enemmän kuin vuoden 2022 varsinaisessa talousarviossa.

Kelan toimintakuluihin yhteensä 507,8 milj. euroa, jossa on

- lisäystä n. 17 milj. euroa vuoden 2022 varsinaiseen talousarvioon verrattuna.
- Toimintakuluissa on huomioitu eläkekulujen kasvun ja ansiotason muutoksen lisäksi etuus- ja asiointipalvelun kehittämisen kustannuksia.

Sairausvakuutus



Sairausvakuutukseen ehdotetaan 2,3 mrd. euroa, joka on

- vajaa 120 milj. euroa enemmän kuin vuoden 2022 varsinaisessa talousarviossa

Uudistuksina on huomioitu:

- 1 milj. euroa valtion korvaukseen paperittomille annetun välttämättömän hoidon kustannuksiin
- 10 milj. euroa rajat ylittävää terveydenhuoltoa koskevan lain muutoksen aiheuttamiin menoihin
- 0,7-hoitajamitoituksen rahoitukseen liittyvinä muutoksina yksityisen sairaanhoidon korvausten säästöä 42,7 milj. euroa ja lääkesäästöä 46 milj. euroa.
- elokuussa 2022 voimaan tullut perhevapaaudistus lisää määräraahatarvetta 5,4 milj. eurolla v. 2023.



Eläkkeet

Eläkkeisiin ehdotetaan 5,3 mrd. euroa, joka on

- runsas 0,2 mrd. euroa enemmän kuin vuoden 2022 varsinaisessa talousarviossa.
- Yrittäjän työeläketulon vahvistamiseen ja tarkistamiseen muutoksia
 - Muutosesityksellä pyritään vaikuttamaan siihen, ettei työtuloa vahvistettaisi liian alhaiseksi suhteessa yrittäjän työpanoksen arvoon
 - Arvioidaan, että vakuutusmaksujen tuoton kasvu olisi n. 6 %, jolloin valtion osuus yrittäjän eläkemenosta pienentyisi 16,3 milj. euroa v. 2023.



Hyvinvointialueiden rahoitus

Hyvinvointialueiden rahoitus lisääntyy laskennallisesti vuoteen 2022 verrattuna nettona (eli vähennykset mukaan laskettuna) n. 275 milj. eurolla. Uusina uudistuksina on huomioitu:

- Ikääntyneiden kotihoidon kehittäminen 37 milj. euroa.
- Hoitotakuu eli terveydenhuoltolain muuttaminen 71 milj. euroa.
- Vammaispalvelujen kokonaisuudistus 22 milj. euroa,
- Mielenterveys- ja päihdepalveluja koskevan lainsäädännön uudistaminen 18 milj. euroa sekä
- Sosiaalisen luototuksen uudistaminen (0,6 milj. euroa). Viimeksi mainitun osalta luottopääoman rahoitusta on tarkoitus käsitellä osana valtion vuoden 2022 neljännen lisätalousarvion valmistelua.

Uudistukset, joiden voimaantulo laajenee vuoden 2023 aikana.

- vanhuspalvelulain henkilöstömitoitus. Lain voimaantulon siirtymäaika päättyy 1.4.2023, jolloin henkilöstömitoitus (vähintään 0,7 työntekijää asiakasta kohti) tulee täysimääräisesti voimaan. 128,2 milj. euroa
- Lastensuojelun jälkihuollon laajennus kasvattaa hyvinvointialueiden rahoitusta 12 milj. euroa
- Lastensuojelun henkilöstömitoitusta vahvistaminen 4,2 milj. euroa.



Palvelujärjestelmän kehittäminen

Sosiaali- ja terveydenhuollon kehittämiseen ehdotetaan kohdennettavan sosiaali- ja terveysministeriön hallinnonalalta 417 milj. euroa valtionavustuksia:

- EU:n elpymis- ja palautumissuunnitelma:
 - 110 milj. euroa sosiaali- ja terveydenhuollon hoito-, kuntoutus- ja palveluvelan purkuun sekä hoitoon pääsyn nopeuttamiseen.
 - 8,5 milj. euroa työkyvyn tuen palveluihin sekä mielenterveyttä ja työkykyä vahvistaviin toimiin.
- Ylioppilaiden terveydenhoitosäätiön toteuttamaan opiskeluterveydenhuoltoon 65,4 milj. euroa.
- Mielenterveyspalveluihin opiskelijoiden jaksamisen ja opiskelukyvyn parantamiseksi Ylioppilaiden terveydenhoitosäätiölle 1 milj. euroa.
- Lääkäri- ja lääkintähelikopteritoimintaan 36,6 milj. euro. Määrärahan lisäys 3,64 milj. eurolla aiheutuu lentotoiminnan uudelleenjärjestelyistä ja uusien tukikohtien toteuttamisesta.
- Turvakotitoiminnan rahoitukseen 24,6 milj. euroa sekä kielteisen turvapaikkapäätöksen saaneiden henkilöiden kiireellisiin sosiaalipalveluihin 2 milj. euroa.
- Kansallinen lapsistrategia-toiminnon perustamiseen ja toimintaan 0,5 milj. euroa.
- Pohjanmaan hyvinvointialueen potilas- ja asiakasturvallisuuden kehittämiskeskukselle 1,1 milj. euroa.
- Sosiaalialan osaamiskeskuksille 3,0 milj. euroa.



Muuta

Avustuksiin yhteisöille ja säätiöille terveyden ja sosiaalisen hyvinvoinnin edistämiseen ehdotetaan 373,6 milj. euroa, jossa lisäystä 11,2 milj. euroa

- 50 milj. euroa on taseen jakamattomien voittovarojen purkua ja
- 64,25 milj. euroa on ns. budjettirahoitteista kompensatiota.

Veteraanien tukemiseen ehdotetaan 158,3 milj. euroa, joka on 34,3 milj. euroa vähemmän kuin vuoden 2022 varsinaisessa talousarviossa.

Rokotteiden hankintaan 72 milj. euroa, jossa on huomioitu:

- 35,0 milj. euroa covid-19 rokotteiden hankintaan ja
- 6 milj. euroa influenssarokotteiden hinnan nousun kompensatioon

Maatalousyrittäjien ja turkistuottajien lomitustoimintaan ehdotetaan yhteensä 127 milj. euroa, jossa on huomioitu 2 milj. euroa Välitä viljelijästä -hankkeen jatkon turvaamiseen.

Virastot ja laitokset



Sosiaali- ja terveysministeriön hallinnonalan virastojen ja laitosten toimintamenoihin ehdotetaan useita määrärahalisäyksiä. Niissä on huomioitu mm:

- Terveyden ja hyvinvoinnin laitokselle lakisääteisten tehtävien turvaamiseen 6 milj. euroa ja
- 1,4 milj. euroa ICD-11 -diagnoosiluokituksen kansalliseen käyttöönottoon sekä
- 1,4 milj. euroa kansalliseen laaturekisteritoimintaan
- Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirastolle tupakkalain mukaisiin tehtäviin 0,5 milj. euroa.
- Sosiaali- ja terveydenhuollon tietolupaviranomaiselle ehdotetaan 2,2 milj. euron määrärahaa.
- Juomavesidirektiivin toimeenpanon aiheuttamaan työmäärän kasvuun ehdotetaan hallinnonalalle yhteensä 0,44 milj. euron lisämäärärahaa.
- Sosiaali- ja terveydenhuollon valtakunnallisessa tiedonhallinnassa jatketaan mm. Kanta-palvelujen kehittämistä ja tietotuotannon uudistamista. Momentille ehdotetaan yhteensä 40,2 milj. euroa.
- Lääkeasioiden tiekartan valmisteluun ehdotetaan 1 milj. euron määrärahaa.

stm.fi ›
@STM_Uutiset ›

